

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, педагогіки і філології

Силабус
навчальної дисципліни

Інноваційні методи викладання у вищій школі

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Освітньо-наукова програма – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Рівень вищої освіти – третій (доктор філософії)

Харків, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Інформація про викладача	ПІБ	Соляник Алла Анатоліївна Потьомкіна Нанулі Зурабівна
	Контактний телефон та e-mail викладача	380665779144 nanuli_potomkina@xdak.ukr.education +380669330337 allasolyanik164@gmail.com
	Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/s/solianykh11.pdf https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/p/potyomkina11.pdf
	Інформація про консультації	На вибір здобувачів вищої освіти: очні консультації понеділок – 14:00-16:00 або онлайн-консультації – <i>час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача</i>
Статус дисципліни		Обов'язкова
Формат курсу		Денна форма навчання, 1 рік навчання, 2-й семестр, 2 рік навчання 3 семестр
Логіка вивчення курсу		Пререквізити: базові знання з дисципліни «Філософія: теорія та методологія пізнання». Постреквізити: дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Науково-педагогічна практика», «Управління цифровими проектами».
Мова навчання		Українська
АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ		
Навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є обов'язковою для підготовки фахівців за третім — освітньо-науковим рівнем вищої освіти, вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності майбутнього доктора філософії. Курс допоможе здобувачам у засвоєнні знань та набутті навичок реалізації інноваційної педагогічної творчості, сприятиме підвищенню продуктивності проведення різних видів занять, дозволить їм повною мірою реалізувати свої педагогічні здібності..		
МЕТА КУРСУ		
Мета навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» —опанувати теоретико-методичні засади запровадження інновацій у вищій школі, засвоїти загальні види дидактичних інновацій в педагогічному процесі та специфіку їх запровадження відповідно до професійного спрямування.		
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ		
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	кількість кредитів: 3 ECTS	
	загальна кількість годин: 90 год.	
	аудиторних: 30 год.	
	самостійної роботи: 60 год.	
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Вільні електронні ресурси. Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.	
Форми, види навчальних занять та методи	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції / практичні / семінарські заняття Методи: проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіо фрагментів),	

навчання (відповідно до навчального плану)	репродуктивний; проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення / доповіді (презентації). Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення мультимедійних продуктів, та ін. до відповідних тем.
Поточний контроль	Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять, вони мають на меті перевірку рівня підготовки здобувача до виконання конкретної роботи. Оцінювання самостійної роботи й активності здобувача здійснюється за такими критеріями: 1) розуміння, рівень засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) рівень засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається; 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою; 4) уміння поєднати теорію з практикою під час розгляду конкретних ситуацій, розв'язування завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії; 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий контроль знань передбачений у формі заліку, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.
Політика курсу*	Умовами опанування ОК «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є: <ul style="list-style-type: none"> ▪ систематичне виконання всіх поставлених завдань; ▪ дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); ▪ дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.htm); ▪ «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); ▪ запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – «Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf ▪ невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf ▪ визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК»* https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7 ОНП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_a.pdf
Фахові (спеціальні)	ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9 ОНП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_a.pdf

компетентності (СК)				
Програмні результати навчання	PH1, PH3, PH4, PH5, PH6, PH9 ОНП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_a.pdf			
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ				
Тема 1. Теорія інноватики у вищій школі Тема 2. Зарубіжний досвід модернізації вищої освіти Тема 3. Активні та інтерактивні методи навчання у вищій школі Тема 4. Гейміфікація та ігрові технології у вищій освіті Тема 5. Проектні освітні технології та змішане навчання (Blended Learning) Тема 6. Цифровізація вищої освіти: можливості та загрози Тема 7. Стратегії реалізації когнітивного навчання				
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ				
	Теми	Кількість годин	Кількість балів	
1.	Синергія освітніх інновацій європейських університетів	2	5	
2.	Базові стратегії когнітивного навчання	2	5	
Разом		2	10	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ				
	Теми	Кількість годин	Кількість балів	
1.	Методика розробки комплексних кейс-технологій навчання	4	8	
2.	Освітній потенціал ігрових технологій навчання	4	8	
3.	Технології проєктивної освіти	4	8	
4.	Проектні освітні технології та змішане навчання (Blended Learning)	4	8	
5.	Стратегії реалізації когнітивного навчання	4	8	
Разом		20	40	
САМОСТІЙНА РОБОТА				
<i>№ з/п</i>	Теми	Кількість годин	Кількість балів	
1.	Теорія інноватики у вищій школі	8	2	
2.	Зарубіжний досвід модернізації вищої освіти	8	2	
3.	Інтерактивні методи навчання та практика їх застосування в освітньому процесі вищої школи	8	2	
4.	Гейміфікація та ігрові технології у вищій освіті	8	2	
5.	Технології проєктивної освіти	8	2	
6.	Цифровізація вищої освіти: можливості та загрози	10	5	
7.	Стратегії реалізації когнітивного навчання	10	5	
Разом		30	20	
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ	<i>Види робіт</i>	<i>Кількість видів робіт</i>	<i>Мах балів за 1 вид роботи</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
	Звіт про практичну роботу	5	8	40
	Робота на семінарських заняттях	1	2	10
	Звіт про самостійну роботу	7	5	20
	Поточне тестування	2	8	10
	Підсумковий контроль (залік)	1	20	20

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ									
<i>Види робіт</i>	<i>Критерії оцінювання</i>							<i>Бали</i>	
Практичне / семінарське завдання	Чітко визначені тема, мета, логічна структура; актуальність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування.							2	
	Формальний характер представлених матеріалів, які відображають несформованість вміння методичного обґрунтування відповідних елементів знань з теми, недбале ставлення до оформлення складових звіту, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями.							1	
	Звіт про практичну роботу не представлений							0	
Самостійна робота	Завдання виконано повністю, відповідає темі, має логічну структуру, методично коректне, оформлено охайно							2-5	
	Завдання частково виконане або має методичні/структурні недоліки, не всі вимоги дотримано							1	
	Завдання не виконано або не відповідає темі й вимогам							0	
Неформальна освіта*	Участь у фаховому тренінгу / майстер-класі / конференції / воркшопі (з тематики курсу)							до 3	
	Сертифікат про проходження онлайн-курсу (не менше 3 год.) зі змістом, дотичним до курсу							до 4	
	Конференція / круглий стіл (участь у події як слухача)							до 2	
	Публікація тез / статей у фаховому середовищі (підготовка доповіді)							до 5	
<p><i>*У межах дисципліни передбачається можливість нарахування додаткових балів за освітню активність здобувача у сфері неформальної освіти, пов'язану з темою курсу. Максимальна кількість балів — 10. Здобувач має надати документальні підтвердження участі (сертифікати, листи участі, фото-, відеофіксацію, звіт, письмовий звіт-рефлексія тощо).</i></p> <p><i>**Рішення про нарахування балів ухвалює викладач дисципліни з урахуванням достовірності поданих матеріалів та релевантності діяльності до цілей курсу.</i></p>									
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Тестування	Залік	Сума
7	7	10	10	10	13	13	10	20	100
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS									
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою							
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики				для заліку			
90 – 100	A	відмінно				зараховано			
82-89	B	добре							
74-81	C	задовільно							
64-73	D								
60-63	E								
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання				не зараховано з можливістю повторного складання			
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни				не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ									
<p>1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 384 с.</p> <p>2. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text</p> <p>3. Каплінський В. В.Методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Київ : КНТ, 2019. 223 с.</p> <p>4. Коберник О.М., Прищепа С.М. Дидактика вищої школи. Умань: Візаві, 2021. 167 с.</p> <p>5. Короткова Ю. М., Новікова О. О., Мухіна Г. В. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти: навч. посіб. Київ, 2023. 124 с.</p>									

6. Лунячек В. Е., Ткачова Н. О. 1. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навч. посібн. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с.

7. Освітні технології : навч.-метод. посібник для здобувачів освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» / уклад. : Г. Ф. Пономарьова, С. Б. Беляєв, О. О. Бабакіна, В. А. Литвин ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 266 с.

8. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : навч. посіб. для аспірантів (денна та вечірня форми навчання) / Укладач Л.І.Васецька. Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 169 с.

Допоміжна

9. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібн. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

10. Максимовська Н. О., Білик О. М. Розвиток соціальної творчості студентської молоді в дистанційному освітньому просторі. *Освіта та педагогічна наука*. 2023. № 1 (182). С. 24-37. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9868>

11. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

12. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

13. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.

14. Методика викладання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / Уклад. : В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.

15. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. 220 с.

16. Потьомкіна Н. З., Большакова А. М., Білик О. М. Концептуалізація програми соціально-психологічної підтримки ментального здоров'я суб'єктів освітнього процесу ЗВО. *Alfred nobel university journal of pedagogy and psychology*. 2025. № 1 (29). С. 52-65. doi 10.32342/3041-2196-2025-1-29-5.

17. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький : ХГПА, 2020. 94 с.

18. Якість вищої освіти: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк та ін.; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

19. Development of Social Creativity of Future Culture Managers / Alla Oleksandrivna Ryzhanova, Nataliya Oleksandrivna Maksymovska, Olena Mykolaivna Bilyk, Nanuli Zurabivna Potomkina, Olena Volodymyrivna Honcharenko, Iryna Mykolaivna Ionova // *Journal of Educational and Social Research*. 2022. Vol. 12, № 6. P. 63-80.

20. Zhyhailo, M; Bilyk, O; Borysova, A; Mizyak, V. The Role of Cultural and Creative Competencies in Shaping Success of Art Ukrainian Students. *Amazonia*. 2024. Vol. 13, Issue 75, Page 113-129. DOI 10.34069/AI/2024.75.03.10.

Інформаційні ресурси Інтернет

Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>

Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>

Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.

Вісник психології і соціальної педагогіки — <https://www.psyh.kiev.ua/>.

БД Освіта.ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.

Бібліотечно-інформаційні ресурси

Бібліотека Харківської державної академії культури (<http://lib-hdak.in.ua/>).

Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
(<https://korolenko.kharkov.com/>).

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі».

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філології Протокол № 1 від «23» серпня 2024 р.

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Протокол № 6 від «21» листопада 2024 р.